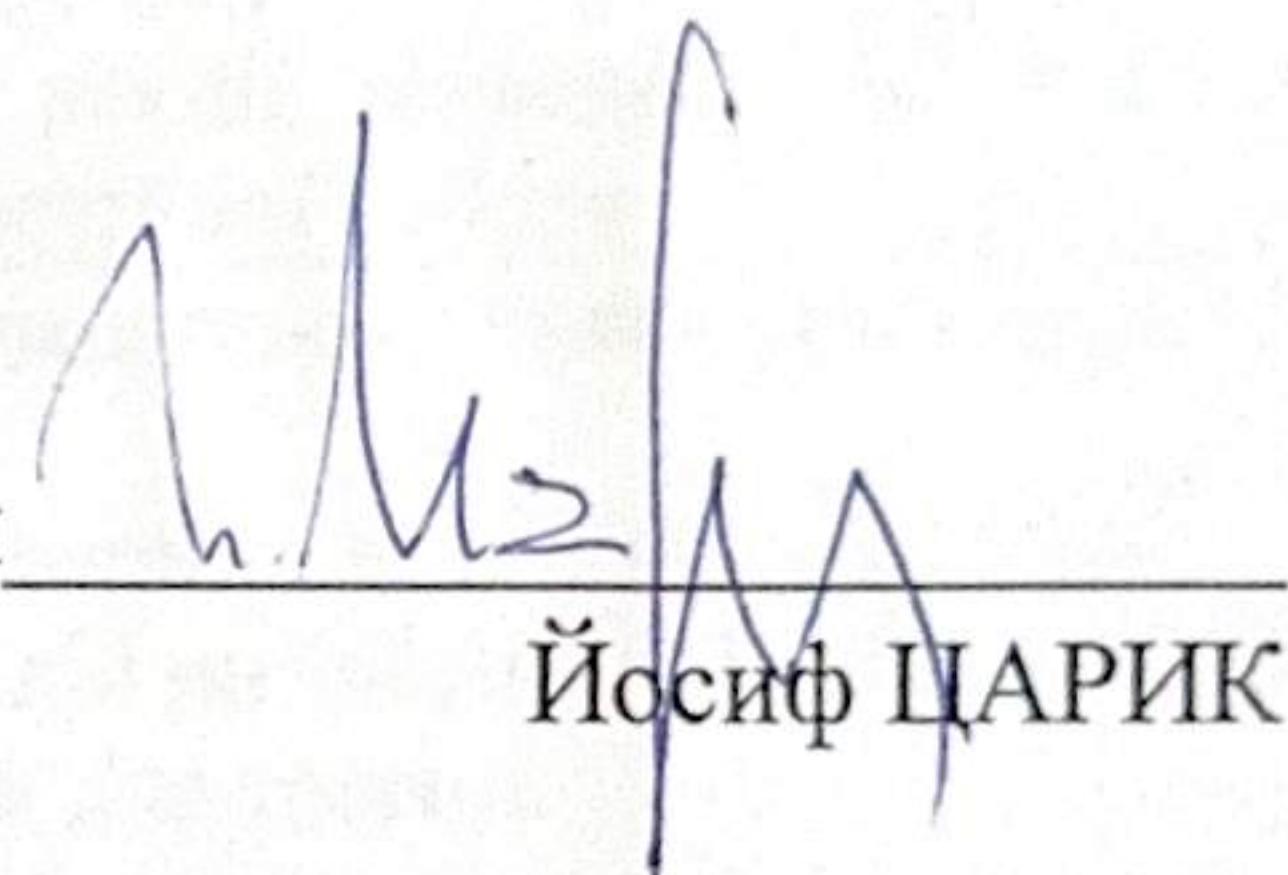


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Львівський національний університет імені Івана Франка  
Біологічний факультет  
Кафедра зоології

Затверджено  
на засіданні кафедри зоології  
біологічного факультету  
Львівського національного університету  
імені Івана Франка  
(протокол № 8 від 10.02 2025 р.)

Завідувач кафедри



Йосиф ЦАРИК

Силабус з навчальної дисципліни

«Становище тварин на тлі війни»,  
що викладається в межах ОПП Біотехнології та біоінженерія  
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів  
спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія

Львів 2025

<b>Назва курсу</b>	Становище тварин на тлі війни
<b>Адреса викладання курсу</b>	вул. Грушевського 4, 79005 Львів
<b>Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна</b>	біологічний факультет, кафедра зоології
<b>Галузь знань, шифр та назва спеціальності</b>	162 «Біотехнології та біоінженерія»
<b>Викладачі курсу</b>	доц. кафедри зоології к.б.н. Шидловський Ігор Віталійович
<b>Контактна інформація викладачів</b>	<a href="mailto:igor.shydlovskyy@lnu.edu.ua">igor.shydlovskyy@lnu.edu.ua</a>
<b>Консультації по курсу відбуваються</b>	Щоденно з 10.00 до 16.00 (вул. Грушевського 4, ауд. 313, Зоологічний музей)
<b>Сторінка курсу</b>	
<b>Інформація про курс</b>	Дисципліна «Становище тварин на тлі війни» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія», яка викладається у 8 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Для студентів денної форми на лекції відведено 30 год, на практичні 30 год та 120 год для самостійної роботи.
<b>Коротка анотація курсу</b>	Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Змістовий модуль 1. Використання тварин з військовою метою. Змістовий модуль 2. Вплив бойових дій на тварин та їхні оселища. Змістовний модуль 3. Наслідки війни для тварин. У першому модулі розглядають історію застосування різних видів тварин на війні. У другому модулі вивчають особливості впливу бойових дій та їх складових на тварин і їхні оселища. У третьому модулі відбувається огляд короткотермінових і довготривалих наслідків воєнних дій на тварин.
<b>Мета та цілі курсу</b>	Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Становище тварин на тлі війни» є ознайомлення студентів з порівняльно-історичними аспектами впливу воєн і збройних конфліктів на становище тварин та їхні оселища, наслідки впливу війни та відповідальності за них.
<b>Література для вивчення дисципліни</b>	Базова: 1. Загороднюк І.В., Вишневський Д.О. Втрати та зміни біорізноманіття в зонах тривалих бойових дій в Україні: теріологічна складова (2014-2022) // Вісник національної Академії наук України – 2022. – Т. 11. – С. 60-78. 2. Загороднюк І.В. Природнича термінологія в описах змін біоти в умовах війни та бойових дій // Світові виміри освітніх тенденцій. – 2023. – Вип. 16. – С. 30-41. 3. Загороднюк, І., Пархоменко, В. Результати моніторингового візиту Української Гельсінської спілки з прав людини «Захист навколишнього природного середовища під час збройного конфлікту» // На межі виживання: знищення довкілля під час збройного конфлікту на сході України / За ред. А. П. Буценка; Українська Гельсінська спілка з прав людини. — Київ : КИТ, 2017. — С. 46–68.

	<p>4. Червона книга України. Тваринний світ. – К.: "Українська енциклопедія ім. Бажана", 1994. – 464 с.</p> <p>5. Птахи України під охороною Бернської конвенції // Під загальною ред. Гавриця Г.Г. – Київ, 2003. – 87 с.</p> <p>6. Угода про збереження афро-євразійських мігруючих водно-болотних птахів. – Київ, 2001. – 51 с.</p> <p>7. Hemptinne J. Challenges Regarding the Protection of Animals During Warfare // Studies in Global Animal Law. – 2020. – Vol 290. – P. 173–183.</p> <p>8. Lawrence M.J., Stemberger H.L.J., Zolderdo A.J., Struthers D.P., Cooke S.J. The effects of modern war and military activities on biodiversity and the environment. Environmental Reviews. – 2015. – 23. – P. 443–460.</p> <p>9. Nocella II A.J., Salter C., Bentley J.K.C. (Eds). 2014. Animals and War: Confronting the Military-Animal Industrial Complex. Lexington Books, Lanham, MD, 1–182.</p> <p>10. Mannion A.M. The environmental impact of war &amp; terrorism // Geographical Paper. – 2003. – № 169. – 22 p.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Закон України “Про тваринний світ” (від 3 березня 1993 р., № 3042-XII зі змінами).</p> <p>2. Закон України “Про Червону книгу” (від 7 лютого 2002 р., № 3055-III).</p> <p>3. Закон України “Охорону навколишнього природного середовища” (від 24 червня 1991 р., № 1268-XII зі змінами).</p> <p>4. Закон України “Про мисливське господарство та полювання” (від 22 лютого 2000 р., № 1478-III зі змінами).</p> <p>5. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979). - К., 1998. – 76 с.</p> <p>6. Микитюк О. ІВА території України: території, важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. – К.: СофтАРТ, 1999. – 324 с.</p> <p>7. Tucker G.M., Heath M.F. Birds in Europe: their conservation status. – Cambridge: U.K., Bird Life Conservation Series – 1994. – №. 3. – 600 p.</p>
<b>Тривалість курсу</b>	один семестр
<b>Обсяг курсу</b>	180 год, з яких 30 год лекцій, 30 год практичні та 120 год самостійної роботи
<b>Очікувані результати навчання</b>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><b>знати:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• особливості впливу воєнних дій на тварин та їхні оселища;</li> <li>• здійснювати опис та наліз основних впливів війни на тварин.</li> <li>• представляти наслідки впливу війни на фонову і раритетну компоненту фауни та відповідальність за це.</li> </ul> <p><b>вміти:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• визначати короткотерміновий і довготривалий впливи на тваринний світ внаслідок військових дій;</li> <li>• визначати та аналізувати різні прояви військових дій на тварин та середовище їхнього існування.</li> </ul>
<b>Ключові слова</b>	Війна, воєнні дії, вплив і загибель, знищення біотопів, тваринний світ.

<b>Формат курсу</b>	очний/заочний
	проведення лекцій та консультацій для кращого розуміння тем.
<b>Теми</b>	наведено у табл. 1.
<b>Підсумковий контроль, форма</b>	залік у кінці семестру.
<b>Пререквізити</b>	для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальної біології, зоології хребетних, екології, анатомії тварин, а також дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату предмету.
<b>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</b>	лекції, презентація (ілюстрація та демонстрація), розповідь, пояснення, дискусія.
<b>Необхідне обладнання</b>	персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
<b>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</b>	оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: <ul style="list-style-type: none"> <li>• практичні/самостійні тощо: 32 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 32;</li> <li>• контрольні заміри (модулі): 68 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 68.</li> </ul> Залік студент отримує на підставі результатів виконання ним усіх видів робіт на практичних заняттях та контрольних замірів протягом семестру.
<b>Питання до модульних контролів (замірів знань)</b>	Модульні контролі містять питання наступних тем: Вступ та історія використання тварин у воєнних діях. Вплив війни на тварин – пряме вбивство, розлякування, знищення біотопів. Забруднення і зміни середовища під впливом воєнних дій. Негативний вплив війни на об'єкти природно-заповідного фонду як території існування тварин. Наслідки боїв, дислокації військових та забруднення середовища для тваринного світу. Короткотривалі і довготривалі наслідки війни для тварин.
<b>Опитування</b>	в системі Moodle є можливість лишити інформацію про зворотній зв'язок.

Таблиця 1

Схема курсу «Становище тварин на тлі війни»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література / ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1	Історія використання тварин у військовій справі: індикатори-попереджувачі, вбивці, зв'язкові, реабілітанти, провіант.	Лекції – 4 год, практичні заняття – 4 год. самостійна робота – 20 год.		2 тиждень
2	Вплив бойових дій на тварин та їхні оселища: пряме знищення і розлякування.	Лекції – 6 год, практичні заняття – 6 год. самостійна робота – 24 год		2 тижні
3	Знищення біотопів та	Лекції – 8 год,		2 тижні

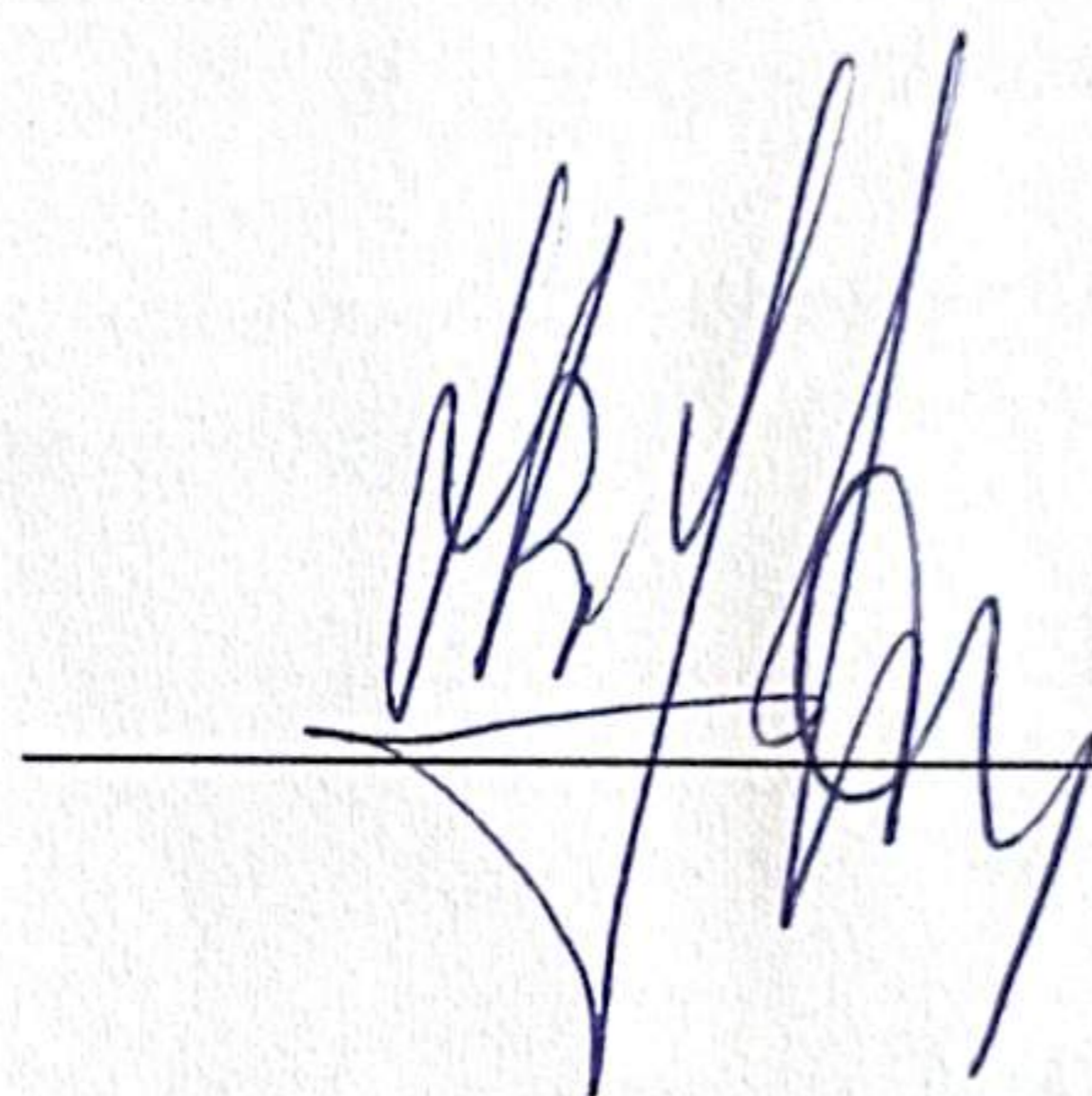
	оселищ тварин: руйнування, пожежі, затоплення та забруднення.	практичні заняття – 8 год. самостійна робота – 24 год		
4	Негативний вплив війни на об'єкти природно-заповідного фонду – території існування тварин	Лекції – 4 год, практичні заняття – 4 год. самостійна робота – 24 год.		2 тиждень
5	Наслідки воєнних дій для тварин: знищення і швидка зміна біотопів, сукцесії. Довготривалі зміни у середовищі – вимушена зміна фауни.	Лекції – 8 год, практичні заняття – 8 год. самостійна робота – 28 год		2 тижні

Автор



Ігор ШИДЛОВСЬКИЙ

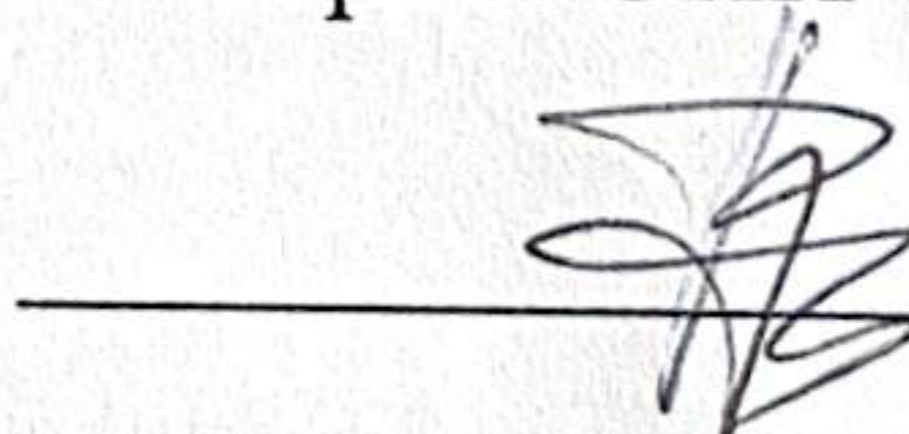
"Погоджено"



Голова методичної ради  
біологічного факультету  
Віталій ГОНЧАРЕНКО

"10" 02, 2025 р.

Гарант ОПП «Біотехнології та біоінженерія»



Віктор ФЕДОРЕНКО

"10" 02, 2025 р.